

[Vesterager.]
tidig har peget paa, hvorledes disse Anstalter skal indrettes.

I Norge f. Eks. har man to Slags Anstalter, nemlig Statsanstalter og frivillige, private. Jeg vilde ønske, vi kunde faa den samme Udvikling herhjemme, thi det er min Erfaring, at disse Mennesker nødtigt vil lade sig indlægge paa en Statsanstalt, hvis det kan undgaas; derimod er det ikke udelukket, at de kan indse deres Ulykke og frivillig vil lade sig indlægge paa en Privatinstitution og derved komme til at leve et lykkeligt Liv en Tid og faa Klarhed over, at det er af allerstørste Betydning for dem selv og deres Familie, at de kan afholde sig fra stærke Drikke.

Det er et Spørgsmaal, som kan og maa tages op, hvis disse Paragraffer i det hele taget skal komme til at betyde noget, baade de i Værgeraadsloven, i Ægteskabsloven og i Forslaget til Straffelov, hvis det bliver til Lov; vi kan ikke have Bestemmelserne i Straffelovsudkastets §§ 75 og 76 og 137 staaende, uden at man dog har en Smule Oversigt over, hvordan man skal tage sig af de ulykkelige. Man kan ikke tyngsindlægge dem paa en Privatinstitution; hvis de selv gaar ind paa det og der træffes en Overenskomst, er det en Sag for sig.

Alt dette maa der tales ud om. Man bearaaber sig altid paa, at disse Mennesker er Undertagelser, og at man ikke kan bygge en almindelig Lovgivning blot paa Hensynet til disse Folk. Her er jeg enig med, hvad Professor Wimmer skriver, at disse Mennesker ikke har megen Villie — han siger det saadan: de *kan* ikke ville, og de *vil* ofte ikke ville; men paa den anden Side er jeg overbevist om — og den Erfaring, jeg har gjort, har dog noget at betyde for mig selv, jeg turde maaske ogsaa fremhæve det her —, at selv om der er meget ringe Villie, maa man arbejde sammen med den Smule Villie, der er, og naar disse Mennesker stilles overfor et Valg: en Statsinstitution eller en Privatinstitution, tror jeg, de vilde komme med langt større Villighed til det Sted, de kom, og at man kunde faa et heldigt Resultat.

Det sidste Afsnit er det, der har givet Anledning til den længste Diskussion, og er det, man fra anden Side har kastet sig over. Man har fremhævet det som et Forbudsforslag. Jeg har ikke kunnet opdage saa meget som en Tøddel eller Bogstav af Forbud i det, men det er fra anden Side fremhævet meget stærkt, at dette skulde være en Forbudslovgivning. Dette skal jeg imidlertid ikke komme dybere ind paa. Men det er jo ikke noget ukendt her i

vort Land, at Rigsdagen kan spørge Befolkningen. Det er sket før, og selv om jeg ikke er nogen særlig varm Tilhænger af, at det sker ret ofte, kan jeg dog ikke indse, at det er saa forfærdende, naar Rigsdagen kan vedtage en Lov og sende den ud til Befolkningen og spørge om dens Mening; om saa ogsaa Befolkningen har Lov til en Gang imellem at tage Initiativet og sige til Rigsdagen: Nu skal I beskæftige jer med dette alvorlige Spørgsmaal, for det betyder saa uhyre meget for os, det betyder saa uhyre meget for hele vort Samfund, at dette store sociale Problem bliver ordentligt gennemdrøftet; nu skal I ikke sidde der og lave Dagsordener eller pille jer i Nakken, nu maa I virkelig prøve at finde en Løsning af dette vanskelige Spørgsmaal!

Jeg er ikke sikker paa, at ikke dette vilde medføre, at Befolkningen fik større Interesse for det parlamentariske Liv, end den desværre har for Øjeblikket. Naturligvis kan man sige, at Tallet 50 000 Folketingsvælgere er for lavt, man maa sætte et højere Tal, men jeg tror, at man ogsaa her i dette høje Ting skal være en lille Smule varsom med at afvise enhver Tanke af den Art og sige til Befolkningen: Det kan ikke nytte noget, at I melder jer med Krav om at tage saa dette, saa hint Spørgsmaal op. Jeg tror, at man ude i Befolkningen ser maaske nok saa klart, hvad det er, der er Trang til og Ønske om, som vi her inde.

Og vil man fuldstændig afvise enhver Tanke i den Retning, nu vel, saa maa vi bøje os derfor, men saa er der saa mange andre Spørgsmaal i Lovforslaget, der maa gennemdrøftes, og som baade Pressen og mangfoldige andre, ogsaa udenfor Afholdsorganisationernes Rækker, har peget paa, store Spørgsmaal, som jeg mener, vi nødvendigvis maa komme til en samlet Drøftelse af, Spørgsmaal, hvis Løsning vil være af uhyre stor Betydning for hele vort Samfund og for hele Ædruelighedsarbejdet i vort Folk.

Naar der nu fra alle Sider er udtalt uforbeholden Villighed til at styrke og fremme Ædruelighedsarbejdet, saa skulde jeg ogsaa mene, der var de bedste Betingelser for at naa et godt Resultat. Jeg venter ikke, at vi ser ens paa disse Spørgsmaal alle sammen, jeg venter end ikke, at man skal møde alle med samme Velvillie overfor Sagen, men jeg haaber, at man vil stille sig loyalt, og at man vil gaa ind i et Arbejde for at finde den bedst mulige Løsning under Hensyntagen til de mange ulykkelige Mennesker, der lider under Misbrug af Alkohol.